

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့

ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

မူခင်းဖော်ပြသည့်မှတ်တမ်းလွှာ

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ရက် / KHRG မှတ်တမ်းလွှာအမှတ် #18-50-I1

ဒူးပလာယာ မူခင်းဆိုင်ရာမှတ်တမ်းလွှာ : ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ဦး အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရခြင်း

ဤမူခင်းဖော်ပြသည့်မှတ်တမ်းလွှာသည် ဒူးပလာယာခရိုင်မှ ဆယ်ကျော်သက်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ဦးအား သူမ၏ခိုအိုဖြစ်သူက အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းဖြစ်ရပ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါမိန်းကလေးသည် အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရခြင်းကြောင့် သူမ၏မိသားစုသည် သူမအားပစ်ပယ်ထားခဲ့၍ ကျောင်းတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ဤဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ၎င်းကိစ္စကို ဖုံးကွယ်ထားရန်နှင့် ဒေသခံအာဏာပိုင်များထံသို့ တင်ပြခြင်းမပြုရန်အတွက် အဆိုပါမိန်းကလေးကို ငွေကြေးများလက်ခံရန် မကြာခင်ကမ်းလှမ်းခံခဲ့ရသည်။

မူခင်းဖော်ပြသည့်မှတ်တမ်းလွှာ၊ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် (၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ)

ဤမူခင်းဖော်ပြသည့်မှတ်တမ်းလွှာသည် ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG) မှဒေသတွင်း လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေများကို လေ့လာမှတ်သားရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသော ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမှ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။¹

¹ ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ KHRG မှ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသော မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိဒေသခံအဖွဲ့ဝင်များအား လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု ဖြစ်ပျက်မှုသတင်းအချက်အလက်တစ်ခုချင်းစီအား စံညွှန်းပုံစံအချိုးအစားများနှင့်အညီ ရွာသားများအား ဖြစ်ရပ်ဆိုင်ရာ အင်တာဗျူးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ရင်နှီးသောနေရာဒေသများတွင် အထွေထွေနောက်ဆုံးအခြေအနေများအားတင်ပြခြင်းတို့ကိုစုဆောင်းရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါသည်။ ဤမူခင်းဖော်ပြသည့်မှတ်တမ်းလွှာပြုစုရာတွင် ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်များကို ၎င်းတို့အရေးကြီးသည်ဟု ယူဆသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်သောဖြစ်ပျက်မှုများအား ၎င်းတို့အားဖြင့် စိစစ်အတည်ပြုထားပြီးသော မူရင်းအထောက်အထားများနှင့်ဒေသအတွင်း ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်မှုများအားနှိုင်းယှဉ်ခြင်းတို့ကို လေ့လာမှတ်သားရန်အားပေးတိုက်တွန်းထားပါသည်။

ဤသတင်းလွှာသည် ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်မှ လက်ခံရရှိခဲ့ပြီး အခြားသောသတင်းအမျိုးအစားများဖြစ်ကြသော မှုခင်းအင်တာဗျူး (၁၃)ခု၊ ဒေသတွင်းနောက်ဆုံးအခြေအနေသတင်းဖော်ပြချက် မှတ်တမ်း (၁)ခုနှင့် ဓာတ်ပုံ (၉၀)ပုံ နှင့်တကွ လက်ခံရရှိခဲ့သည်။²

အပိုင်း ၁ - မှုခင်းဖြစ်ပွားသည့်အကြောင်းအရာအပြည့်အစုံ

အခင်းဖြစ်ပွားမှုအမျိုးအစား	ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်မိန်းကလေးတစ်ဦး အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း
အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေ့ရက်	၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ရက်
အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေရာ (ကျေးရွာ၊ မြို့နယ်၊ ခရိုင်)	ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကော (ကြာအင်းဆိပ်ကြီး) မြို့နယ်၊ ပိုးရေးကျေးရွာအုပ်စု၊ ၅--- ကျေးရွာ

ဖော်ကားခံရသူ(ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ခံရသူ)၏ ကိုယ်ရေးအကြောင်းအရာအပြည့်အစုံ	
အမည်	နော်မ---
ကျား/မ	မ
လူမျိုး	ကရင်
အလုပ်အကိုင်	ကျောင်းသူ
ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ	ဗုဒ္ဓဘာသာ

ဖြစ်မှုကျူးလွန်သူ၏ကိုယ်ရေးအကြောင်းအရာအပြည့်အစုံ		
အမည်	အလုပ်အကိုင်	နေရပ်ဒေသ
စောဟ---	ရွာသား	နောင်တမံ

² ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ KHRG ၏ သတင်းကောက်ယူမှုစည်းစနစ်များအားပို၍ထိုးဖောက်မြင်နိုင်ရန် နှင့် ကိုယ်တွေ့တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှုများနှင့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိရွာသူရွာသားများ၏ အမြင်ရှုထောင့်များတင်းပြခြင်း၊ KHRG၏အဓိကလုပ်ဆောင်မှုရည်မှန်းချက်တစ်ခုမှာကွင်းဆင်းလေ့လာသူများထံမှလက်ခံရရှိသောသတင်းများအားလုံးကိုလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်းလုပ်ဆောင်ပြီး ဘာသာပြန်၍ဖြစ်မှုကျူးလွန်ခြင်းခံရသူများလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်သောအကြောင်းအရာများအားစိစစ်ဖြတ်တောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် KHRG ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင်ဖြန့်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားသောအစီရင်ခံစာများမှာ နေရာဒေသ၊ ခုနှစ်၊ အကြောင်းအရာအမျိုးအစားအလိုက်ခွဲထားပြီး ဤသတင်းနှင့်ပတ်သတ်သော အခြားသောအကြောင်းအရာများအား ဆက်လက်ဖတ်ရှုရန် ကျေးဇူးပြု၍ အစီရင်ခံစာတစ်ခုချင်းစီအား KHRG ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင်ဖတ်ရှုပါ။

အဆင့် ၂- သတင်းအချက်အလက်များပြန်လည်စိစစ်ခြင်း

(၁) ဤသတင်းအချက်အလက်မှတ်တမ်းပြုစုပုံတစ်ဆင့်ချင်းကိုရှင်းပြပါ။
ဤအတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာကို ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးထံမှ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအကြောင်းအရာများကို ရရှိရန်အတွက် နော်အ---နှင့် နော်မ---တို့ထံသို့ သွားရောက်မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

(၂) ဤသတင်းကိုပေးသောသူတို့သည် ဤသတင်းအချက်အလက်များမှန်ကန်ကြောင်းမည်သို့ဖော်ပြ လိုပါသနည်း။ ၎င်းတို့တစ်ဦးချင်းစီ၏ ရှင်းပြချက်(များကို)ရေးမှတ်ပေးပါ။
ဤမူခင်းမှတ်တမ်းလွှာနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများကို နော်အ---နှင့် အတင်းအဓမ္မပြု ကျင့်ခံရသူ နော်မ---ထံမှ ရရှိခဲ့သည်။

အဆင့် ၃- အခင်းဖြစ်ပွားပုံ

အခင်းဖြစ်ပွားပုံ အသေးစိတ်ကို ပြည့်စုံစွာ ရေးသားဖော်ပြပေးပါ။

အသက် (၁၅) နှစ်အရွယ်အမျိုးသမီးငယ် နော်မ---သည် သူမ၏ခါးအောက်ဘက်တွင် ဖောဟ---၏ အတင်း အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းကိုခံခဲ့ရပါသည်။ အဆိုပါဖြစ်ရပ်သည် တနင်္လာနေ့ဖြစ်သည့် ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ရက်နေ့၊ ည (၁၁)နာရီအချိန်တွင် ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ပိုးရေးကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဖြစ်ပွား ခဲ့ပါသည်။

ဤဖြစ်ရပ်သည် အိမ်သူအိမ်သားများအားလုံး အိပ်မောကျနေသည့်အချိန်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ဖောဟ---သည် သူမ၏ခါးအောက်ဘက်တွင် သူမထံသို့ ချည်းကပ်ခဲ့ပြီးနောက် သူမ၏အဝတ် အစားများအားလုံးကိုချွတ်ခဲ့သည်။ သူမဆက်ခံလေ့ရှိပြီးနောက် သူမ၏ကိုယ်ပေါ်တွင် အဝတ်အစား မရှိတော့မှန်းသိခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် သူမ၏ကိုယ်ပေါ်တွင် လူတစ်ယောက်ရှိနေသည်ကို သိခဲ့ရ သည်။ ဖောဟ---သည် သူမ၏ခါးအောက်ဘက်တွင် အိပ်ရာအောက်တွင် သူမ၏ပါးစပ်ကို အတင်းဖိပိတ်လိုက်သည်။ သူမ၏ခါးအောက်ဘက်တွင် အင်အားအရမ်းသန်မာပြီး သူမ၏ခန္ဓာကိုယ်အား ချုပ်ထားသည့်အတွက်ကြောင့် သူမသည် အော်ဟစ်နိုင်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။

ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ဖောဟ--- မှာ အသက် (၃၀) ကျော်ပြီးဖြစ်သည်။ သူမ၏ခါးအောက်ဘက်တွင် အတင်းအဓမ္မပြု ကျင့်ချိန်တွင် သူသည် အရက်မူးနေသောအချိန်ဖြစ်သည်။ သူသည် သူ၏အမျိုးသမီးနှင့်ခါးအောက်ဘက် တွင် မကောင်းသောကိုယ်ကျင့်တရား၊ ရိုင်းစိုင်းစွာပြုမူဆက်ဆံတတ်သောအကျင့်နှင့် ဂုဏ်သတင်းများ ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။

နော်မ---၏အစ်မသည် အဆိုပါဖြစ်ပွားနေသည့်ဖြစ်ရပ်ကို မြင်တွေ့ကြားသိခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ၎င်းကိစ္စ ဖြစ်ပွားနေစဉ်အတွင်း သူမသည် အိပ်ပျော်နေခဲ့ပါသည်။ နောက်နေ့မနက်တွင် နော်မ---သည် သူမ၏ ခဲအိုမှ သူမအား အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့ကြောင်း သူမ၏အစ်မအား ပြောပြခဲ့သည်။ အဆိုပါမိန်းက လေး၏အစ်မဖြစ်သူသည် သူမ၏အမျိုးသားဖြစ်သူ စောဟ---နှင့် ဤအမှုကိုထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မေးမြန်း ခဲ့သော်လည်း သူမ၏အမျိုးသားသည် မဟုတ်မမှန်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်သာမက သူ၏အမျိုးသမီး အား အရက်ခွက်ဖြင့်ပင် ပစ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

ပြစ်မှုခံရသူ နော်မ---သည် အသက် (၁၅) နှစ်သာရှိသေးသည်။ အခြားရွာသူတစ်ဦးဖြစ်သူ နော်အ--- သည် ဤဖြစ်ရပ်ကို သိရှိခဲ့ပြီးနောက် အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရသူ အမျိုးသမီးငယ်ကို ကူညီချင်ခဲ့သည်။ ဤကိစ္စအမှုကို ဖြေရှင်းနေရသည့်အချိန်တွင် နော်မ---အား သူမနှင့်နေထိုင်စေခဲ့သည်။ နော်အ--- သည် ဤဖြစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ရွာတွင်းရှိ လူကြီးသူမများကလည်း သူမအတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သူမအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမရှိခဲ့ပေ။ သူမ၏မိဘများက သူမအားကူညီရန် ရွာသို့မလာရောက်ခဲ့ကြပေ။ နော်မ---သည် သူမ၏မိသားစုဝင်တစ်ဦးမှ အတင်း အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းကိုခံရခြင်းကြောင့် သူမမိဘများ၏ပစ်ပယ်ခံရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤအတွက်ကြောင့်နော်မ---သည် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသည်။

နောင်တမံကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်အချို့သောအမျိုးသမီးများသည် တရားရုံးတွင် သွားရောက်၍ အမှုရင်ဆိုင် ခြင်းမတိုင်မှီ နော်မ---ထံသို့ နေ့တိုင်းသွားရောက်လည်ပတ်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ပိုက်ဆံများကိုလည်းယူလာပြီး နော်အ---ထံမှ ထိုအမျိုးသမီးငယ်ကိုသူတို့နှင့်အတူပြန်ခေါ်သွားရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ထိုအမျိုးသမီးငယ်ကို ပိုက်ဆံပေးပြီး ရွာမှာပြန်နေခိုင်းမည်ဟု ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း နော်အ---နှင့် သူမ၏အမျိုးသားသည် ဤတောင်းဆိုမှုကို ငြင်းပယ်ခဲ့ ပါသည်။

နော်အ---နှင့်သူမ၏ခင်ပွန်းသည် နော်မ---ကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါ သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူမကို ကူညီစောင့်ရှောက်ရန် မည်သူတစ်ယောက်မျှမရှိသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ "ကျွန်မတို့ဟာ ပိုက်ဆံတွေ မလိုအပ်ဘူး။ နော်မ---ကိုလည်း ရှင်တို့နဲ့အတူ ခဏ လေးတောင်မပေးလိုက်နိုင်ဘူး။ သူမက ကျွန်မတို့ကရင်လူမျိုးဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ သူမာလည်း သူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့သူရှိတယ်၊ သူ့ကိုခေါ်သွားခွင့်မပြုနိုင်ဘူး" ဟု နော်အ---မှ ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

နော်အ---မှ ဤမူခင်းအကြောင်းအရာများကို ဧကအဲန်ယူမြို့နယ်အဆင့် ကျုံးမြို့နယ်တရားရုံး သို့တင်ပြခဲ့ပါသည်။ တရားသူကြီးများမှ စောဟ---အား တစ်နှစ်ထောင်ဒဏ်ကျခံရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ သည်သာမက လျော်ကြေးငွေအဖြစ် ကျပ် ၁၀ သိန်း (၁,၀၀၀,၀၀၀ ကျပ်) ကို ကျူးလွန်ခံရသူအား ပေးစေခဲ့ သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ခံရသူသည် မိမိအမှုကိစ္စကို ဖြေရှင်းပေးခဲ့သည့်အတွက် တရားရုံးအား ကျပ် ၅သိန်း (၅၀၀,၀၀၀ ကျပ်) ကိုပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ (ဤအမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဧကအဲန်ယူ တရားရုံးမှ တာဝန်ယူဖြေရှင်းခဲ့သောနည်းလမ်းသည် များစွာသောစိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို ဖြစ်ပွားစေခြင်း မှာ တရားသူကြီးများ စီရင်ချမှတ်ခဲ့သောထောင်ဒဏ်သည် ရာဇဝတ်မှုနှင့်မညီမျှခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ တရားရုံးသည် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခံရသူထံမှ ငွေလက်ခံခဲ့ခြင်းသည်လည်း မေးစရာမေးခွန်းများဖြစ်စေ

ပါသည်။)

နော်မ---သည် စတုတ္ထတန်းကျောင်းသူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သို့သော်ယခုအခါတွင် သူမသည် ကျောင်းပြန်တက်ရန် အခက်အခဲများစွာ ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤလိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုနှင့်ဆက်နွယ်သည့်ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချမှုသည် မတရားထိခိုက်နစ်နာသူအတွက် မိမိ၏ဘဝကို ရှေ့ဆက်ရန် များစွာသောအခက်အခဲများကိုဖြစ်စေပါသည်။ နော်မ---သည် ဤကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချမှုများအား ကြုံတွေ့နေရသည်မှာ မိမိ၏မိသားစုတွင်း၌ အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။)

အဆင့် ၄- ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံခြင်း

ရွားသားသို့မဟုတ် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရသူသည် ဤသတင်းကိုအသုံးပြုရန်ခွင့်ပြုပါသလား၊ မည်ကဲ့သို့သောနည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပေးသည်ကိုဖော်ပြပေးပါ။

အတင်းအဓမ္မပြုကျင့်ခံရသူကိုယ်တိုင် ဤအကြောင်းအရာကို ဖြန့်ဝေအသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုထားပါသည်။